

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

3/4 " . . . 10 "

1/2 " . . . 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavžič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Istrski hrvatsko-slovenski poslanci o sporu z Lahi.

»Mir ili rat?«

Istrski hrvatski in slovenski deželni poslanci so odgovorili v posebni brošuri na razna laška poročila o delovanju istrskega deželnega zbora. Lahi so zavijali dejstva, obrekovali Slovane ter delali le nje odgovorne za vse.

Brošura ima naslov: »Mir ili rat?« Pregledno je očitno v njej ves položaj, kakoršen je nastal po volitvah leta 1907, in leta 1908., zlasti pa položaj v letu 1910., ki je privedel slovanske poslance do obstrukcije ter do popolnega prekinjenja dogovorov o sporazumu z Lahi.

Razloženo je v brošuri, po čem težijo Lahi in kako nestvarno je pisanje domačih in zunanjih laških listov o zapostavljanju Lahov od slovanske strani. . . .

Po novem volilnem redu leta 1908. je bilo odločeno Slovanom 19 poslancev, Lahom 25. Po tem razmerju je izključeno vsako preglaševanje. Zajedno je bil sprejet nov deželni statut, ki obsega z jedne strani norme za pravilno porabo deželnih sredstev v korist jedne in druge narodnosti s posebnim ozirom na potrebne institucije, dečim se je z druge strani določilo, da se jedna kakor druga stran zavaruje proti nepravilnemu preglaševanju.

V letu 1908. pri volitvah po novem volilnem redu pa so pokazali Lahi, da jim je bilo malo mar za sporazum ter so vzeli z vsemi mogočimi sredstvi Hrvatom tretji okraj puljskega mesta, kateri okraj je bil po sporazumu določen Hrvatom, tako da so pri teh volitvah dobili Slovani 18 poslancev namesto 19, Lahi pa 26 namesto 25.

Nato se je pričakovalo, da bo sklican deželni zbor. Ali Lahi so zavlačevali sklicanje deželnega zbora v ta namen, da preperečijo sprejetje novega deželnega statuta, po katerem deželni odbor ne more sklepati, ako niso navzoči slovanski

zastopniki. Lahi so hoteli pred sklicanjem deželnega zbora dogovarjati se s Slovani gledé vseh spornih vprašanj, zlasti pa o novem zaokroženju občin. Slovanski zastopniki so izjavili, da so pripravljeni za pogovore o vseh vprašanih javnega interesa, zahtevali pa so zopet, da se skliče deželni zbor ter splojne novi deželni statut. Slučaj je bil čisto nov: Oni, ki so napravili zakon, so se protivili, da stopi ta zakon v veljavo, namestnik pa, ki bi moral štiti zakone, je iskal sam, kako bi obšel veljavnost deželnega reda. Da bi ne bilo treba sklicati deželni zbor, so bili sklicani na sestanek vsi poslanci, slovanski in laški, da se pooblasti deželni odbor, da more razdeliti znesek K 100.000 v ublaženje bede, povzročene po raznih elementarnih nesrečah v deželi. Vlada je med tem sama uvidela, da se ne da dalje več odlašati s sklicanjem deželnega zbora ter ga je sklicala v Koper dne 22. julija 1909.

V tem zasedanju niso Lahi hoteli dovoli izvolitve deželnega odbora po novem sprejetem ter že sankcioniranem statutu. Iskali so zopet koncesije. Lahom je šlo za to, da se podaljša njihova posest v nekaterih občinah, v Labinu, Svetemvincentu, itd., po začasni odredbi pa se imajo občinska zastopstva obnoviti šele po 6 letih, razven če v kakj občini pride poprej do sporazuma, enja med Slovani in Lahi. Lahi so hoteli, da v teh občinah v tem času ukrepijo svoje pozicije. S težkim srcem se se udali Slovani, ali vsodbudilo jih je, da bodo mogli tudi oni sodelovati v deželni upravi. Treba pa je bilo tudi, da se prizna Slovane v deželnem zboru. Takoj so izjavili, da hočejo sodelovati v deželnem zboru mimo pod pogojem, da se jim v prvem deželnem telesu službeno prizna njihove pravice v jezikovnem in narodnem smislu. Bilo je to nekam povsem naravno, bodisi kot zahteva, sloneča na obstoječih državnih zakonih, bodisi kot posledica novega deželnega reda brez ozira na to, da slovanski poslanci predstavljajo v deželnem zboru večino istrskega prebivalstva. Odgovoren je bil deželni zbor 31.

julija 1910., sklican pa zopet v septembru istega leta. Prišlo je do izvolitve odbora za sporazum.

(Konec prih.)

Promet s tujci.

(Konec.)

Od pomladi 1908. je zadobilo celo gibanje šele pravo obliko, prišlo na pravo pot in našlo cilje in posamezne zveze, ki so prej delovale druga poleg druge pa ne preveč prijateljsko, delujejo sedaj skupno bratovsko na temelju centralne konference deželnih zvez za tujski promet.

Ta centralna konferenca, v kateri Nemci in Cehi, Slovenci in Lahi, Poljaki in Rusini, Hrvatje in Slovaki zborujejo prijateljsko in delujejo, je slika naše domovine Avstrije, mal parlament, ki bi mogel služiti velikemu pravemu v posnemo.

Ta čin pobratinstva je jeden največjih uspehov departementa za tujski promet, čegar praktično delovanje je potrebovalo tako tla za uspešen razvitek te reči v notranjem.

Svojo pravo delavnost razvija pa v inozemstvu z udeležbo na mednarodnih razstavah, z ustanavljanjem poizvedovalnic na vseh svetovnih primestjih, s propagando v časnikih, knjigah ter s priljubljenimi svetlimi slikami po širnem svetu.

Tudi diplomatska zastopstva v inozemstvu se pečajo po intervenciji ministerstva za javna dela s pospeševanjem prometa s tujci in tako vidimo s polnim zadovoljstvom, da vse tekmuje, da se pridobi naši lepi, krasni domovini pristoječe jej mesto: dežele za potovanje.

Tako smo na pravi poti, da moremo doseči s skupnim delovanjem vseh krogov postavljeni si cilj ter da smemo upati, da bomo mogli leto za letom vedno več gostov iz celega sveta pozdravljati na naših tleh.

Dandanašnji ni za potovanje in za tujski promet samo jedna sezona, omeje-

na na poletje, kajti zmagojuči finski šport je preobrazil tudi zimski čas v vrednostno »drugo sezono« in v dnevih, ko zmrzuje, katerih smo se nekoč bali, se nahaja sedaj na tisoče veselih ljudi na naših s snegom pokritih gorah, kjer občudujejo lepo božjo prirodu v zimski obleki ter jo uživajo.

Tako je promet s tujci v naših deželah zavzel zase celo leto. Naša želja je, da bi cvetel in se razvijal od severa do juga!

* * *

To se sliši vse lepo in prav — ali tako, kakor pripoveduje poslanec Steiner, je v glavnem v nemških deželah, za katerih povzdigo se iz državnih sredstev stori res izredno mnogo.

Prav bi bilo, da bi se obračala vsa potrebna pozornost od strani v to poklicanih faktorjev tudi naši deželi, ki slovi za krasno ali je v njej za promet s tujci vse premalo preskrbljeno!

Ker je videti, kakor bi se Lahi nekako ogibali prometa s tujci, se moramo pa Slovenci sami zavzeti za to, da slovanski del dežele z Gorico vred, ki spada v naš del, ne bo zanemarjen, kar se tiče prometa s tujci, v katerem tičijo viri novih dohodkov za našo deželo. Na to stran je potrebna vse živahnejšega delovanja!

Skrajsanje šolskega obiska na Koroskem.

V prosvetljenem veku, ko se povsod dela na večjo, vsestransko izobrazbo, je bil prišel iz Koroske herostratski skiep deželnega zbora, naj se ljudskošolski pouk skrči za dve leti.

Najžalostnejše in prava uganka za nepoučenega pa je dejstvo, da so predjog stavili takozvani nemški »naprednjaki«. Kdor pozna politični položaj v tej deželi neverjetnosti, ta bo takoj zagledal konjsko kopito.

VELIKA VAS.

Roman. — Francoski spisal: Edgar Monteil.

Poslovenil: F. K.

(Dalje.)

Chanat sune zeta, rekoč: Da, da, dokler ne bodeta poročena, se sploh ne spodobi, da bi sama okrog hodila . . . ha . . . ha!

Gospica Ema se je delala, kakor bi ničesar ne slišala, pazila je samo, da je stopila s svojima širokima nogama kolikor mogoče na suho.

Chanat je pripovedoval zetu:

Znano vam je, da je bil v Royboni preje Charancon župan. Jaz sem njegov naslednik. Moj oče in stari oče sta bila oba tudi župana. Bili smo vedno prvi v deželi, sedaj sem jaz župan, in za mezoj pride vrsta na Vas.

Gospod Charancon je stal na pragu svoje hiše in pričakoval goste. Bil je suhljat, rujav, pravi kmet, vendar še precej prikupljivega obraza. Posebno oči je imel jako živahne.

Pozdravil je prišlece, jih peljal v hišo in poklical ženo, ki je takoj prihitela.

Gospa Charancon je bila tudi suhljata, toda nji je manjkal dobrovoljni izraz njenega moža, še hujše je bila videti, kakor Chanat in Felibien skupaj. K temu je treba še upoštevati, da je imela dvojne oči, eno belo, drugo rdeče, prvo je bilo slepo in pokrito s kožo. Izgledala je kakor čarovnica.

Jedilna soba je bila kmetiško preprosta, vendar snažna. Tla so bila kamenita, pod mizo so ležale radi mraza za goste štirioglate deske. Omare, miza in stoli

so bili iz orehovega lesa, zadnji iz slame spleteni. Prt je bil iz domačega platna, krožniki in skleda so bile kovinaste.

Sedli so krog mize. Gospodinja je delila juho, ker pa je polnila krožnike do roba, je ostal palec vedno v juhi, dokler ni postavila krožnika na svoj prostor. Toda to ni motilo nikogar; jedli so jako glasno in z dobrim tekom, »Torej,« pravi gospod Charancon Felibienu, »Vi hočete poročiti našo Emo?«

»Tako želim.«

»Da, prav storite, Ema je dobra partija, podedovala bo tudi po naju in njen oče je že danes bogat mož.«

»O, gospodične gotovo ne vzamem radi denarja!«

»Da, da, iz ljubezni seveda,« reče gospa Charancon, »gotovo, saj ta tiče poleg, ali k pravi sreči je potrebno še kaj drugega.«

»Denarja jima ne bo manjkalo,« zavrne Chanat, »radi tega bodeta lahko spala, dovolita si lahko še razkošje, da dobita tri otroke.«

»Kaj vam ne pada v glavo, zet,« vzklikne gospa Charancon, »tri otroke! Kako pa naj se potem premoženje deli?«

»No, ko bo enkrat vse skupaj, pride pač čedna vsotica na vsakega otroka,« meni Charancon.

»Toda predno bo vse skupaj,« ga zavrne žena. »Starši ne umro tako hitro. Potem bi pa družina ne mogla živeti stanu primerno. Želim, da sta najina vnukinja in nje mož zelo bogata. Zato pa smeta dobiti samo dva otroka, slišite gospod Felibien, samo en parček, dečka in eno deklico. Pojdem nalašč za to na božjo pot k »Naši ljubi Gospej,« razven tega bom opravljala v župni cerkvi devetdnevno pobožnost; da, to obljubo storim.«

»Kako gre Vašim starišem, gospod Felibien,« vpraša Emiin stari oče.

»Hvala, jako dobro.«

»Da, popolnoma dobro,« popolni Chanat, »samo ubogi oče nekoliko boleha, ali ni res?«

»Res, moj oče je nekoliko bolan.«

»In zato nista mogla priti?« vprašuje Charancon dalje.

»Bilo je dogovorjeno, da pridem sam sem, da se seznanim z gospodično.«

»Da,« reče Chanat, in na svatovščino pojdemo vsi tja.«

»Kaj, zaročenca se med tem ne bodeta več videla? Spoznati morata vendar drug drugega,« meni stari oče.

»Zato bo po poroki dovolj časa,« odvrne Chanat. Premislil sem vse dobro in prišel do zaključka, da je tako najbolje.«

»Toda če gospod Felibien pred poroko ne pride več sem, moramo ga predstaviti danes pri naših znanih, pri baronici in pri Monestrelavih,« reče Charancon.

»Gotovo, in pri gospodu župniku tudi,« doda njegova žena.

»Da,« pravi Chanat, »tudi jaz sem že mislil na to, tega ne smemo opustiti.«

Medtem je bil obed končan, stara mati je pričela pripravljati kavo.

»Sedaj pa prični ti, Ema,« reče Chanat, »Strmeli bodete, ljubi Felibien, kaka umetnica je moja hči.«

Ema ves čas niti zmirala ni, oči je imela ves čas obrnjene v krožnik. Tudi sedaj ne zine besedice; molče gre po svoje godalo. Vsede se, dá citre na kolena, nogo opré v stol in prične igrati. Bila je »Večerna.«

Nesreča v Orehovljah. — Včeraj popoldne okoli 4. ure je ponesrečil 23 letni mladenič Josip Komel, ko je kopal gramoz za ceste. Skala se je zavalila nanj in ostal je mrtev.

Za zdravilka okrajne bolniške blagajne v Trzinu je imenovan dr. Maher; plače so mu dovolili 11.000 K.

Nesreča. — S hriba sv. Marka so peljali voz, na katerem sta sedela Ivan Nardin, kmet v ulici Grabizjo, njegova žena in dekla. Pot je slaba, grapasta. Šli so ob straneh voza. Voz se je zyrnil na ono stran, kjer je bila dekla in Nardinova žena. Žena je bila vsa pod težo voza. Zaklicala je še na pomoč, na to pa umrla.

Ustrelil se je danes dopoldne na Travniku v veži hiše št. 18. neki pekovski pomočnik po priimku Gorjup. Prenesli so ga takoj v bolnišnico.

Utonil je v Trzinu neki Marušič; ko je šel lomov v nedeljo dopoldne, je padel po nesreči v kanal ter utonil.

Burja, prava burja je divjala v terek proti večeru in še zvečer po goriških ulicah. Vzdigovala je cele oblake prahu ter jih podila z močjo iz ulice v ulico, da so se ljudje stiskali ob zidove in bežali v veže, zaviti kolikor le močje v suknje. Mraza ni bilo, ali burja je imela moč, da se je na mestih s težavo prišlo dalje po ulicah. Takega vetra nismo navajeni v Gorici.

Na Solkanski cesti je burja preobrnila neki voz lesa. Tramvaj v Gorici ni mogel redno voziti, ker mu je metalo pesek in prah spodaj ter je oviralo zgoraj stik z žicami. V noč se je burja polegla; naj le počiva!

Svoje spričevalo z realke je bil »pravil« 21 letni Adolf Ulčakar, doma iz logaškega okraja, sedaj vojak pri 97. pešpolku, ter je priložil spričevalo prošnji za službo na železnici. Obsojen je bil za to fažifikacijo, storjeno v Ajdovščini leta 1907., na 14 dni strogega zapora s postom.

Električni tramvaj v Gorici. — Meseca decembra lani je bilo prodanih 101.868 listkov za znesek 10.917'66 K; za naročnino so inkasirali 670 K, torej skupno K 11587'66.

Tekom celega lanskega leta je bilo prodanih 1.156.412 listkov za znesek K 133.237'60.

Bicikelj izgnil. — V veži hiše št. 27. na Koršu Fr. Jos. je bil ukraden bicikelj nekemu gospodu, ki je šel v ono hišo na obisk.

Aretirali so v Gorici nekega 18 letnega Jos. Echerja iz Budimpešte, ker je hodil todi okoli brez sredstev ter je beračil.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner.

Listnica: V N.: Poslani članek priobčimo v soboto. Hvala!

Sokolski vestnik.

»Sokol« v Gorici je imel v terek svoj redni letni občni zbor. Kljub neugodnemu vremenu je bila udeležba precejšnja. Poročilo prihodnjic.

Češki vsesokolski zlet bo leta 1912; tega leta bo tudi petdesetletnica ustanovitve prvega češkega sokolskega društva. Ta zlet bo obenem tudi I. vseslovanski sokolski kongres. Na vsesokolski zlet, ki bo po bogatosti programa, po številu udeležnikov prekašal vse dosedanje zlete, se Čehi že prično pripravljajo. — Ker je »Slovenec« poročal, da se baje češko ljudstvo od »Sokola« odvraca, naj podamo statistiko za leta 1909. »Češka obec sokolska« je štela 842 društev s 85.424 člani in članicami. To leto se je ustanovilo 44 novih Sokofov s 7224 člani. Od tega pripada na Moravsko, torej ravno najbolj klerikalno deželo skoro 50%. To je prav veselo znamenje.

»Sokolski Dom« v Prvačini. — Telovadno društvo »Sokol« v Prvačini razpošilja take je okrožnice.

Pred par leti smo odposlali bratskim in drugim narodnim društvom ter posameznim rodoljubom okrožnice, proseč jih gmotne podpore za zidanje »Sokolskega Doma« v Prvačini.

Mnogo društev in precej rodoljubnih Slovencev odzvalo se je naši prošnji in nam priskočilo na pomoč. S svojimi podporami nam je dalo pogum, da smo prišli do zidanja stajbe »Sokolski Dom«, ki je prvi na Primorskem. Stavba je danes pod streho. K temu koraku nas je dovedla nujna potreba, ker do sedaj nismo imeli najmanjšega prostora, kjer bi se lahko telovadilo ali pa našo sokolsko mladino izobraževalo. S to stavbo vstvarili smo si trdnjavo, v kateri bomo z veseljem gojili sokolsko misel, in zbirali mlade Sokole, ki bodo kot pravi Sokoli vedno čuvali našo ljubljeno domovino pred narodnimi in tujimi sovražniki.

Vsakdo, ki čuti sokolsko in napredno, bode uvidel potrebo našega »Sokolskega Doma« in ker potrebujemo vsestranske gmotne podpore, da pokrijemo za sedaj vsaj deloma stavbene stroške, se obračamo ponovno do vseh društev in dobrotnikov s prošnjo, da nam po svojih močeh priskočijo z gmotno podporo na pomoč ter položijo dar »Sokolskemu Domu« v Prvačini na altar.

Vsak najmanjši dar bode z hvaležnim srcem sprejet in imena vseh dobrotnikov bodo objavljena v slovenskih naprednih listih.

Darovi naj se blagovolijo poslati na odbor telov. društva »Sokol« v Prvačini. Na zdar!

Za stavbeni odsek »Sokolski dom« v Prvačini: t. č. starosta J. Mozetič; t. č. tajnik Jak. Zorn.

Sokol v Podgori je s svojim prvim Silvestrovim večerom naravnost presenetil navzoče. Društvo je na svojo prireditel lahko ponosno! — Igra je bila v prav dobrih rokah. Gospodični Mar. Komajli in Mar. Ličen, sta prav izvrstno pogodili svoji vlogi. Radi bi jih spet videli na odru. Vsa čast tudi pevcom, kaj hvaležni smo jim za zbor »Sijaj solničice«, kateri nas je kar naravnost — očaral. Le tako naprej vrli Sokol! Tvoja je bodočnost! Na zdar!

Sokol v Podgori bode imel v petek 6. t. m. svoj I. redni občni zbor. Dnevni red po pravilih. — Odbor.

Sokolskemu domu zavežali so se plačati po 25 K sledeči gg.: Trošt Janko, Knaflič Vladimir, dr. Olip, Leban Miroslav 2, Kranjc Ludovik, Anderwald F., Drufovka Alojz, R. F., dr. Dereani, Pšenčnik Ivan, Črnko Viktor, Rosina D., Pečenko Josip, Anderwald A., dr. Levpušček 2, Kavčič E., Cigoj D., Šubic M., Kalin I., Saunig Bruno, K. J., Miklavc Ivan, Normi Emil, Kragelj Benedikt, Plešničar Fran, Poniž Benedikt, Šapla Anton, Valenčič Fran, Pavšič Leopold, Frece Anton, Škodnik Anton, F. J., Zbogar Josip, Boskovič Josip, Malik Josip, Nanut Izidor, Arh Matija, Berbuč Ernest, Podgornik Andrej 2, Trevisan Anton, Mozetič Milan, Vidič Ivan, dr. Irgolič, Podgornik Ernest, Štrekelj A., dr. Sket, Saunig Kamilo, Draščik Karol — vsi v Gorici. Hvala jim!

Žveza narodnih društev.

Tamburaško in pevsko društvo »Svoboda« v Renčah priredi v nedeljo, dne 8. t. m. veselico z jako bogatim vspešdom. Veselica se vrši v dvorani g. R. Žnidarčiča. Začetek ob 3. uri pop.

Bralno društvo »Narodni dom« v Škrblin priredi 15. januarja veselico s polnim zborom ob 3. popoldne s sledečim vspešdom. I. Bledi mesec, F. L. Vilhar.

2. Vigred se povrne; 3. Tam za goro, 4. Čitalnica pri branjevki; burka v ednem dejanju. 5. Ples, svira slov. mest. godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vabil se ne bode razpošiljalo nikakih, vspešdom se dobi pred veselico, pri razprodaji listkov.

Bralno društvo v Oseku bode imelo svoj redni občni zbor dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne v bralnici z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. izvolitev 2 udov v pregled računov; 5. določitev časopisov za l. 1911; 6. volitev predsednika; 7. volitev odbora; 8. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pevsko bralno društvo »Tomaj« v Tomaju je imelo dne 25. 12. 1910. svoj redni občni zbor. Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni: predsednik Puppis Anton ml., podpredsednik Fran Josip, župan, blagajnik Sonč Josip, tajnik Zvač Ignacij, pevovodja, Kosovel Anton nadučitelj, knjižničar Škrlič Josip, odborniki: Macarot Josip, Skapin Anton in Puppis Franc.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Za izvoz primorskih vin v prekmorske dežele. — Koncem decembra l. l. je imel medpokrajinski odsek za izvoz vina iz Trsta v prekmorske dežele sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju ožjega odseka; 2. Perspektiva za izvoz naših vin in izjava avstrijskega vinarskega kongresa; 3. Predlog, tičoč se ustanovitve magacinov v Trstu za izvoz naših vin; 4. Posvetovanje o tem, kako naj bi se zagotovila primerna količina tipičnih, za izvoz primernih vin; 5. Predlogi, kaj naj bi se ukrenilo, da bi se dosegel praktičen namen z dosedanjim proučevanjem in 7. Slučajnosti.

Izkaz trgov. društva »Merkur« v Ljubljani. — Sprejme se: 3 kontoristi, 1 potnik, 5 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železniške stroke, 1 pomočnik špicerijske stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 5 prodajalk, 4 učenci. — Službe išče: 3 knjigovodji, 2 korespondenta, 4 kontoristi, 2 potnika, 2 poslovođa, 21 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov železniške stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 16 pomočnikov špicerijske stroke, 5 pomočnikov modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 13 blagajničark, 15 prodajalk, 4 učenci, 2 učenki. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno za druge pa proti mali odškodnini.

Politični pregled.

Spravna pogajanja na Češkem so se razbila. Tako zatrjujejo današnja poročila. V seji včeraj v Pragi je v imenu čeških poslancev izjavil Škarda, da so novi pogoji Nemcev nesprejemljivi. Čehi so bili popustljivi do skrajnosti ali Nemci niso imeli dobre volje za sporazum, zato je naloga čeških poslancev končana.

Poslanska zbornica bo sklicana najbrže na dan 17. t. m. Provizorično ministertvo se sestavi te dni.

Forgach, sloviti avstrijski poslanik v Belemgradu, pride tekom tega tedna na Dunaj, da priseže v roke Njeg. Veličanstva kot tajni svetnik.

Odpoklic dunajskega nuncija Granito di Belmonte. — Dunajski nuncij je naprosil papeža, naj ga odpokliče od službovanja na Dunaju, kar je papež tudi storil. Vsi so mislili, da postane Granito di Belmonte prej kardinal in da zapusti po tem komaj svoje mesto. Granito di Belmonte je znan iz Wahrmondove afeře, ko se je vrtikal v notranje avstrijske stvari in zahteval od Aehrenthala, od naučnega ministra dr. Marcheta, naj odstraniti profe-

sorja Wahrmonda, ki ni bil dovolj avstrijskim klenkalcem. Takrat si je omagal svoje stališče. Granito di Belmonte je bratranec kardinala Rampolle. Leo XIII. ga je poslal kot svojega zastopnika k kronanju ruskega carja v Moskvo in na 60. letni jubilej vladanja kraljice Viktorije. Bil je uditor pri pariški nuncijaturi, potem apostolski nuncij v Bruslju in l. 1904. je prišel v isti lastnosti na Dunaj.

Razne vesti.

Zastrupljen ameriški minister. — Minister ameriške mornarice Leigerke Meyer v New-Yorku je zbolel na znakih zastrupljenja. Malo prej je obedoval v nekem hotelu.

Teža kraljev. — Pri vhođu v veliko jedilnico angleške kraljevske palače Sandringham je pustil napraviti prejšnji angleški kralj Edvard avtomatično tehtnico, na kateri so se tehtali vsi kraljevski gostje pred obedom in po obedu. Težo je kralj lastnoročno vknjižil v poseben album in dal podpisati dotičnemu tehtancu. Iz tega albuma poroča francoski »Petit Journal« nekatere posameznosti. Nemški cesar je imel težo od 81—83 kg, kralj Jurij 83., kralj Eduard 104. Najtežji med vsemi sedaj živečimi vladarji je car Ferdinand bulgarski, ki tehtja 89½ kg, najlažji je pa ruski car s svojimi 51½ kg. Pred 15 leti se je tehtjal cesar Franc. Josip in je imel 76 kg. Romunska kraljica Carmen Sylva ima 78½ kg.

Zarota bele rože. — Policiji v Parizu je došla anonimna ovadba, da nameravajo rojalisti t. j. privrženci monarhistične stranke demonstrirati z belo rožo za vojvodo Orleanskega pred neko pariško kavarno. Ob določeni uri se je res zbralo kakih 50 gospodov in dam, vsaka oseba je imela belo rožo. Toda te osebe niso bile bogve kako nevarne obstoju francoske republike, kajti hudomušni ovaduh je istočasno priobčil v francoskem listu dve ženitni ponudbi. Dama, ki hoče dobiti dobro situiranega moža in možki, ki želi priti do lepe in nekoliko premožne žene, naj pride z belo rožo v kavarno. Tako je imel hudomušnež za norca policijo in ženitveželjne dame in moške.

Brezčutnost vsled elektrike. — Francoski krofesor Leduc v Parizu je dognal svojstvo električnega toka, ki napravi človeško telo brezčutno. Sedaj je praktična poskušala njegova učenka, gđ. dr. Rabinovič v New-Yorku to metodo. V franciškanskem samostanu je ležal Avstrijec, kateremu je prišel prisad v nogi. Bolniku so deli elektrode na noge, ki so postale brezčutne in zdravniki so odrezali prste na nogi, ne da bi bolnik kaj čutil. Ves čas se je mirno razgovarjal s svojimi mesarji.

(Dalje na četrti strani.)

Zlatočrne kapljice lekarnarja C. Brady, prej Marijacej ke kapljice imenovane — z Waterbojza iz Maria-Zel' kot varni znan.
so najboljšo sredstvo proti oteženemu prebavljanju vsake vrste, proti zgađi želodčnim bolečinam, tvorbi kislin itd. To sredstvo se je obneslo že več kot 30 let.

Varovati se je treba pred podobnimi posmehi in ponarejanji, in paziti na stvarstveno znamko s podpisom.
Dobiva se v lekarnah; na deželo pošilja lekarnar C. Brady, Dunaj I. Plaischmarkt 2. 6. seklenie K 5., 8 dvojnje staklenice K 4.50 franko.

BENJAMIN

Tuji vladarji na Dunaju. — Listi poročajo, da obiščejo v letošnjem letu našega cesarja in našo prestolnico sledeči vladarji: Kralj Nikolaj iz Črnogore, potem car Ferdinand bolgarski s svojo soprogo Eleonoro, nadalje angleški kralj Jurij. Seveda ne bo manjkal nemški cesar Viljem II., ki hodi leto za letom inšpicirat Avstrijo.

Krog 150 oralov slovenske zemlje je prišlo v poslednjem poletju po Südmarki v nemške roke na štajerski jezikovni meji. Pridobili so si šest kmetij, en mlin in eno gostilno z mesarijo.

Zopet žrtev zrakovplovstva. — V Angeles (Sev. Amerika) je hotel doseči zrakovpovec Hoxsey najvišji rekord glede višine, toda njegov letalni stroj je prišel v zračni vrtnec, dvakrat se je prekopicnil in zrakovpovec je padel na tla in se ubil.

Dvojni samomor na Silvestrovo. — V Charlottenburgu na Nemškem se je zastropila na Silvestrovo 33 letna oskrbnica Krieger s cijankalijem. Ko je konstatiral zdravnik smrt, je skočil skozi okno 36 letni inženir Fuck, ki je živel s Krieger skupaj, skozi okno v četrtem nadstropju in obležal mrtev na ulici. Govori se, da sta bila oba samomora nekak zaključek političnega delovanja. Oba sta bila iz Rusije, zavzemala sta se za skrajno rusko politiko in Berolinska policija je že imela nalogo, opazovati ju.

Škof Parvy proti kralju Ferdinandu. — Zipski škof Parvy na Ogrskem je dal v najem gozdove svoje škofije Ferdinandu, kralju Bulgarskemu. Ker je pa divjačina napravila v gozdovih mnogo škode, zahteva škof od kralja odškodnine v znesku 25.000 K.

Škandal v Biarritz. — V tem krasnem letovišču na Francoskem, kamor zahaja najbolj eleganten svet iz Evrope (dr. Šusteršič, predsednik S. L. S. na Kranjskem je bil svoj čas tudi tam na letovišču) se je sedaj zgodil škandal. Zapri so zdravnika dr. Long Savignya in mnogo dam, katere so se pregrešile proti kaletemu življenju.

Mesto degradirano v vas. — Ogrski minister za notranje zadeve je degradiral doseadanje mesto Lublau v Zipsu v občino. Svoj čas je bil Lublau znamenito in cvetoče mesto.

Bralci kot — stavci. — V Helsingfors stavkajo časnikarski stavci. Vsi veliki listi so vključ temu izšli, ker so se gospe in gospodje ponudili kot stavci.

Velika nesreča v Londonu. — V Goswell Road, v severnem delu Londona je trčil voz električne železnice ob omnibus, v katerem je bilo vse polno pasažirjev. Devet dam se je tako težko ponesrečilo, da so jih morali prepeljati v bolnišnico.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

800 kron

mesečno najmanj lahko zaslužite kot potovalec za neke specialne predmete.

— Obiskovati je le dobre privatne stranke. Zahteva se znanje slovensčine in nemščine in neomadeževano preteklost. — Navesti je le prva referenca. — Pisma je nasloviti na naše upravnništvo.

Udlikovana pekarija in slaščičarna
Karol Draščik
v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pišce itd.

Prodaja različna vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavemu občinstvu za mnogo-brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po tako zmernih cenah.

(V raju).

„Kar hočeš, jaz dam Ti, oj Eva, Tvoj Adam, Te ljubi gorko!“
„Da srečna bom“, rekla je deva,
„mi manjkajo samo

„OHO!“

Išče se zastopnike,
ki so vsaj deloma vsposobljeni za
napravljane strojev.

Natančneje se izve v ulici
Ascoli št. 2, II. nadstr.

V založbi
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani
ravnokar izšlo:
Slavoj Klepec
Zbirka slovenskih citatov in aforizmov

broširana K 2-50, vezana K 3-50, po pošti 20 vin. več.

Z večjo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov in citatov iz slovenske književnosti ter jih uredil po abecednem redu. Knjiga je visoke književne vrednosti, zakaj v njej se srečati misljenje in čuvstvenje različnih slovenskih pisateljev, učenjcev in pesnikov. Aforizmi in citati niso, da bi jih čitatelj prebujal zdržema; ali pomalem uživati, polajajo čvrsto duševno brano, zlasti ker odpirajo širok pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od Prešernovih časov do današnjih dni. Takaj so zbrane raznotere dragocenosti, ki bi bile za čast tudi vsakemu velikemu narodu.

Dobiva se v vseh boljših knjigararnah ali naravnost iz založbe Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Kmečka banka v Gorici,

(na Koru št. 12)

eskomptuje menjice pod jako ugodnimi pogoji. Sprejema vloge na kujižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje čisto po

4³ | 4 | 0

Načelstvo obstoji iz gg.: Dr. Alojzij Franko, predsednik, Ivan Saunig, velep. in župan v Biljah, podpredsednik, Fran Obljubek, veleposestnik in župan v Kojskem Krasno, Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu, Alojzij Bandelj, veleposestnik v Podgori.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsake 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4, % večje, stalno naložene pa po dogovoru

Doleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 30 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorec“.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v Trgovskem domu.

Načelstvo in nadzorstvo.

Prva Primorska Tvoronica za lesne izdelke z vodno silo
tvrdke A. KRIZNIČ
ob kolodvoru Podmelec.
Sprejema v izuršbo:

vse v **strobenu mizarsko stroko** spadajoče izdelke za hiše, vile, šole, bolnišnice, cerkve, javna poslopja itd. kakor: okna, vrata, povode, portale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovem patentu itd. — Proračuni in načrti brezplačno. —

Parkeina tvoronica opremljena z najnovejšimi stroji nudi **parketne desčice** iz hrastovega in bukovega lesa, postrežba tiskojšnja za vsaki ro množino! **Zahtevajte vzorce in cene.** — **Strgarski oddelček** nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke.

Jamstvo: Vsa dela solidno in strokovnjako izvedena. **Jamstvo:** Obisk strokovnjaka interesentom brezplačno.

Imovitejši Slovenci, pristop
k obrambnemu skladu družbe
sv. C. in M. bodi vam sveta
dolžnost!

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Bačolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupačičke niroberčkoga in drobna blaga ter tkanin, preja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in šivalje.

Metinjice. — Ročni vencl. — Mašne knjižice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zeljavje, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloge za kramarje, krobnjarje, prodajalce po vsej in trgih ter na deželi.

! Svoj k sojenu!

Ludovik Borovnik

— puškar —

v BOROVLJAH (Ferlach) na Koroškem

se priporoča za nabavo pušk na kroglo in drobni svinec, pušk brez ali z petelinji z najboljšim strelnim učinkom — Veliko skladišče samokresov (revolverjev), repelir-pištol, fiobert-pušk in klicov za vsakovrstno zverjad po najnižjih cenah.

Imam tudi veliko delavnico za popravljane pušk in samokresov. Poprave izvršujem točno, trpežno in v kratkem času. Na vsa v mojo stroko spadajoča vprašanja odgovorim z veseljem ter dajem potrebni svet. Slovenske in nemške cenike pošiljam, ako se mi pošlje natančen naslov franko in poštne prosto!!!!

G. kr. pr. krojaski kroji

30 let obstoječa strokovna krojačnica za gospode vsakega stanu.

Zaloga usakovrstnega blaga iz inozemskih in čeških tovarov ter izgotovljenih oblek.

Blago na meter po najnižjih cenah.

— Zaloga blaga —
za sokolske kroje.

Na željo se oblika tudi ukroji. Zaloga orožja in vse oprave k uniformam, kakor tudi za brate „Sokole“, samo v trgovini

M. POVERAJ
v Gorici na Travniku šte. 5.